

2023/2123(INI)

7.11.2023

MIŠLJENJE

Odbora za proračune

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o europskoj banci za vodik
(2023/2123(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Adam Jarubas

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za proračune poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je potrebno povećati iznos potpore iz proračuna EU-a cilju EU-a u pogledu postizanja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050., pri čemu proračun EU-a treba ostati središnji alat za postizanje tog cilja; budući da su potrebna veća ulaganja u energiju s obzirom na to da su potrebe povećane zbog energetske krize i sve većeg energetske siromaštva;
- B. budući da bi vodik iz obnovljivih izvora mogao doprinijeti postizanju cilja klimatske neutralnosti time da zauzme važnu ulogu u dekarbonizaciji sektora u kojima je teško smanjiti emisije, među kojima je i zračni promet, te u kojima više nisu dostupne energetske ili troškovno učinkovite alternative; budući da strategija EU-a za vodik i plan REPowerEU uključuju cilj proizvodnje 10 milijuna tona vodika iz obnovljivih izvora u EU-u do 2030. te uvoza iste količine; budući da su potrebne mjere za uspostavu funkcionalnih tržišta vodika koje se odnose i na ponudu i na potražnju;
- C. budući da države članice mogu iskoristiti svoje nacionalne prihode od sustava trgovanja emisijama i drugih izvora za pokretanje nacionalnih, konkurentnih dražbi za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora; budući da su uz dražbe potrebni i drugi financijski instrumenti kojima se doprinosi podupiranju europskog tržišta vodika, posebno kako bi se promicali mali inovativni projekti koji se temelje na upotrebi zelenog vodika i vodika iz obnovljivih izvora;
- D. budući da su aktualni projekti u području vodika, kao što su važni projekti od zajedničkog europskog interesa, ključni za stvaranje novih tržišta vodika;
 1. pozdravlja inicijativu za osnivanje europske banke za vodik; ne slaže se s upotrebom riječi „banka” jer taj projekt neće uključivati aktivnosti ulaganja i kreditiranja nego će ponajprije biti usmjeren na koordinaciju aktivnosti i financiranja radi pružanja potpore projektima u vezi s vodikom iz obnovljivih izvora; poziva Komisiju da promijeni ime te inicijative u skladu s navedenim kako bi se nositeljima projekata i široj javnosti olakšalo razumijevanje njezinih ciljeva, među kojima su rano stvaranje tržišta i utvrđivanje cijena; naglašava potrebu za namjenskim osobljem koje će raditi na poslovima europske banke za vodik i u tom pogledu traži odgovarajuće financiranje u okviru postojećeg institucionalnog okvira;
 2. ističe da će prema procjenama Komisije ukupna ulaganja potrebna za proizvodnju, transport i potrošnju 10 milijuna tona vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora trebati iznositi između 335 i 471 milijarde EUR, od čega će između 200 i 300 milijardi EUR biti potrebno za dodatnu proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, dok je procijenila da će biti potrebno uložiti dodatnih 500 milijardi EUR u međunarodne lance vrijednosti kako bi se omogućio uvoz 10 milijuna tona vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora, kao i derivata vodika; napominje da je u svojem govoru o stanju Europske unije 2022., kao i u uvodnim napomenama u okviru Dijaloga o čistoj tranziciji u području vodika, predsjednica Komisije najavila proračun od 3 milijarde EUR za

europsku banku za vodik, pri čemu je naglasila ulogu instrumenta Next Generation EU i plana REPowerEU u ulaganju u „doline vodika”, vlakove na vodik i tvornice čistog čelika; izražava zabrinutost zbog ukupnog proračuna europske banke za vodik, u usporedbi sa subvencijama koje daju gospodarski partneri i konkurenti, u prvom redu Kina, Indija i SAD; očekuje od Komisije da se pobrine da dodatno financiranje bude na raspolaganju, da razradi godišnji proračun dostupan u okviru svakog stupa europske banke za vodik i da izradi plan s detaljnim opisom veličine i općih značajki dražbi predviđenih u nadolazećim godinama; naglašava svoj dugogodišnji stav da se novi prioriteti moraju financirati novim novcem te da stoga financiranje europske banke za vodik ne bi trebalo dovesti do smanjenja financiranja drugih prioritetnih programa EU-a;

3. ističe da će se prvi i četvrti stup europske banke za vodik djelomično oslanjati na koordinaciju istih programa EU-a kao i Platforma za strateške tehnologije za Europu kako bi se podržao razvoj proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora; poziva Komisiju da pojasni interakciju između tih dviju inicijativa, posebno u pogledu njihovih ciljeva, provedbe, financiranja, koordinacije i komunikacije; naglašava da bi pristup preopterećivanja postojećih programa bez odgovarajućeg dodatnog svježeg novca mogao ugroziti ispunjavanje njihovih početnih ciljeva;
4. pozdravlja činjenicu da je ambicija prvog stupa europske banke za vodik potaknuti razvoj domaćeg tržišta vodika iz obnovljivih izvora; napominje da Komisija procjenjuje da potrebna tržišna premija iznosi do 5 EUR po kilogramu proizvedenog vodika; naglašava da su potrebne brze i učinkovite mjere za stvaranje funkcionalnih i konkurentnih tržišta kako bi se smanjila tako visoka razina premija; ističe važnost geografske ravnoteže kako bi se omogućila proizvodnja i upotreba vodika iz obnovljivih izvora u cijelom EU-u te spriječila regionalna konsolidacija i daljnje produbljivanje regionalnih razlika u EU-u koje već postoje zbog različitih stupnjeva razvoja tržišta vodika; poziva Komisiju da osigura jednake uvjete pri provođenju dražbi u okviru Inovacijskog fonda kako bi se zajamčilo što šire sudjelovanje država članica te malih i srednjih poduzeća, među ostalim na način da razmotri potporu za vodik na temelju obnovljivih izvora iz drugih zona trgovanja osim zone proizvodnje, u skladu s delegiranim aktom o vodiku iz obnovljivih izvora¹, te da smanji nepotrebno administrativno opterećenje; slaže se da domaće tržište koje dobro funkcionira zahtijeva prekograničnu infrastrukturu za vodik; napominje da prijedlog Komisije za reviziju višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) ne uključuje povećanje sredstava za Instrument za povezivanje Europe; upozorava da bi se ulaganjima u infrastrukturu za vodik trebale izbjevati neizbježne buduće emisije; napominje da se Agencija za suradnju energetske regulatora (ACER) ne spominje i poziva Komisiju da procijeni hoće li aktivnosti europske banke za vodik utjecati na sredstva ACER-a;
5. prima na znanje da se za prvu pilot-dražbu EU-a za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora predviđa proračun od 800 milijuna EUR; poziva na to da se određivanje cijena premija preispita i po potrebi ažurira u svakom razdoblju dražbe te da se fiksne premije ažuriraju u svakom ciklusu kako bi se zajamčilo da premija stalno ostane veća od troškova proizvodnje, kako bi se uspostavio predvidljiv mehanizam povrata sredstava i osigurala maksimalna proizvodnja; poziva Komisiju da ne samo da uzme u obzir cijenu,

¹ C(2023)1087.

već i da doda regionalnu dimenziju u cilju razvoja regionalnih dražbi; poziva na odabir ponuda na način kojim se osigurava izvrsnost, otvaranje radnih mjesta, prekvalifikacija ili usavršavanje radnika, kao i najviša razina održivosti, primjerice isključivanjem projekata koji bi mogli ugroziti dostupnost i čistoću opskrbe vodom;

6. prima na znanje činjenicu da ne postoji pravni instrument za potporu provedbi drugog stupa europske banke za vodik; izražava žaljenje zbog činjenice da Komisija nije podnijela prijedlog u tom pogledu; poziva Komisiju da provede temeljitu procjenu učinka u skladu s paketom instrumenata za bolju regulativu, uključujući učinak na zemlje koje nisu članice EU-a, te da što prije ispravi taj nedostatak; traži od Komisije da pojasni odnos između drugog stupa i inicijativa u okviru Tima Europa;
7. smatra da su za razvoj tržišta vodika potrebni dodatni kvalificirani radnici, što zahtijeva znatna financijska ulaganja u prekvalifikaciju i usavršavanje radne snage; poziva Komisiju da pojasni kako će europska banka za vodik odgovoriti na to pitanje; također naglašava da je potrebno osigurati sinergije između svih dostupnih investicijskih fondova, programa, financijskih instrumenata i politika, uključujući državne potpore, kako bi se osigurala suradnja između javnog i privatnog sektora u cilju ulaganja u širok raspon projekata i poduprlo funkcioniranje unutarnjeg tržišta; smatra da stabilnost, predvidljivost, transparentnost i jednaki uvjeti ulijevaju povjerenje potencijalnim ulagačima i dionicima te ih potiču da izdvoje resurse i sredstva za projekte povezane s vodikom.

**PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

Sljedeći popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja. Izvjestitelj je tijekom pripreme mišljenja, do njegova usvajanja u odboru, primio informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Izvjestitelj u pripremi nacrtu mišljenja, do njegova donošenja na odboru, nije primio nikakve informacije od subjekata ili osoba.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	7.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 23 -: 1 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Olivier Chastel, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Hervé Juvin, Moritz Körner, Pierre Larrourou, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Bogdan Rzońca, Eleni Stavrou, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Jan Olbrycht, Mauri Pekkarinen
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Lena Düpont, Mónica Silvana González, Catherine Griset, Predrag Fred Matić

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

23	+
ECR	Bogdan Rzońca
ID	Catherine Griset
PPE	Lena Düpont, José Manuel Fernandes, Janusz Lewandowski, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Mauri Pekkarinen, Nils Torvalds
S&D	Mónica Silvana González, Eero Heinäluoma, Pierre Larrourou, Margarida Marques, Predrag Fred Matić, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Alexandra Geese

1	-
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos

2	0
NI	Andor Deli, Hervé Juvin

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani